

## **PRO SAMÉ UHLÍ NELZE ZAPOMENOUT NA ZEMNÍ PLYN - VELMI EKOLOGICKÉ PALIVO !!**

*Vážené dámy, vážení pánové,*

*nechci Vás unavovat čísly o uhlí. Při pohledu do sálu, kde vidím tolik známých tváří špičkových odborníků přes uhlí, bych to považoval za nemístnou drzost. Zkusím proto nastolit a případně hned i zodpovědět na několik otázek týkajících se možných budoucích konkurenčních vztahů mezi plynem a uhlím. Ne však z pohledu státní energetické politiky, která se samozřejmě nějakým způsobem se snaží tento vztah kvantifikovat, ale výhradně z pohledu možné konkurence plynu.*

*Prakticky celý svůj dosavadní pracovní život jsem věnoval plynu. Dlouhá léta jsem pracoval na plynofikaci zejména Jižní Moravy, zajišťoval jsem výstavbu podzemních zásobníků zemního plynu Hrušky, Dolní Dunajovice, které dnes tvoří základ uskladňovací kapacity s.p. Transgas. Spoluzakládal jsem Jihočeskou plynárenskou a další plynárenské společnosti, plynárenství je zkrátka můj život. Proto pochybuji, že by mne někdo z přítomných mohl podezřívát z výrazných sympatií k uhlí.*

*Přesto si myslím, že role uhlí jako primárního zdroje energie stále ještě není a ještě velmi dlouho nebude v českých zemích minulostí. Naopak uhlí u větších zdrojů jako tuzemská surovina bude mít - při stále rostoucích cenách ropy - nové možnosti. Musím proto konstatovat, že doba, kdy jsem i já nekriticky prosazoval plynofikaci všeho a pokud možno ihned, je snad již definitivně pryč.*

*Plyn je bezesporu čisté a ekologické palivo. Ekonomika je však neúprosná. Moderní technologie spalování uhlí - např. fluidní, které jsou rovněž ekologické, jsou u větších zdrojů navíc výrazně ekonomičtější než spalování zemního plynu.*

*Náběh kapacity JE Temelín způsobí bezesporu pokles potřeby velkých fosilních zdrojů a tedy i pokles poptávky po uhlí. Tomu se asi nelze vyhnout. Rovněž snižování energetické náročnosti českého průmyslu na evropskou úroveň přinese snížení absolutní spotřeby elektrické energie. S tím ovšem souvisí problém reálnosti nárůstu celkové spotřeby elektrické energie. Otázka proto zní, zda vůbec a o kolik se podaří snížit propad poptávky po elektřině jejím zvýšeným exportem. A jak dlouho budou moci být ještě zvyšovány vývozy elektrické energie než bude uplatněn požadavek reciprocity.*

*Rovněž získání majority v ČEZ zahraničním investorem, který současně vlastní fosilní elektrárny, může vyvolat oprávněné otázky, zda tento nový vlastník nebude preferovat vlastní zdroje - tj. zdroje ve své mateřské zemi, a není rozhodující, zda to bude z důvodů politických či daňových - důležité bude pouze to, zda to bude na úkor českých zdrojů, či nikoli.*

*I v plynárenství vznikl výrazný problém způsobený příliš optimistickými prognózami republikové spotřeby zemního plynu. Z těchto příliš optimistických prognóz pak bohužel vycházely kontrakty typu "take or pay", které jsou nyní některými považovány za téměř neřešitelnou překážku privatizace s.p. Transgas. Doufejme, že prognózy spotřeb uhlí v návaznosti na spotřebu elektřiny jsou reálnější.*

*Myslím si proto, že otázka konkurence zemního plynu pro uhlí je problém, který zatím není na pořadu dne a zřejmě ještě dlouho ani nebude. Zvláště, když si všichni uvědomují, že uhlí jako tuzemská surovina má oproti dovozovému zemnímu plynu (více jak 99% se dováží) ještě navíc další výhody např. jako určité pojistky v podobě nutnosti udržet zaměstnanost v ohrožených regionech. Navíc se nejedná pouze o zaměstnanost horníků, ale i o obslužné navazující profese. Což je sice otázka, která se bude zřejmě více dotýkat ministerstva sociálních věcí, ale bezesporu je neopominutelná při jakémkoliv komplexním srovnávání ekonomiky fosilních a plynových zdrojů.*

***Zemní plyn se proto v budoucnu může stát výraznější konkurencí pro uhlí v oblasti větších zdrojů pouze, pokud nastane některá z těchto skutečností :***

***- Podaří se provést liberalizaci trhu se zemním plynem a z toho plynoucí snížení ceny zemního plynu pro větší odběratele. 1. fáze liberalizace by dle návrhu nového energetického zákona měla být zahájena nejdříve v roce 2005, druhá etapa pak v roce 2008.***

***- Ceny zemního plynu v Evropě se odpoutají od cen ropy, což bohužel v dohledné době nelze předpokládat.***

*Ivan Noveský  
Poradce a konzultant pro plynárenství  
Senát Parlamentu ČR*